

ידידי, חברים, חובבי טיסה, קוראים.

טסתי טיסה שגרתית למצדה ובמהלכה חשתי שביאליק (חיים נחמן) הצטרף אלינו. **"..ואולם טעמה של אותה טיסה – מי פתי וינסה להסבירה לאחרים? רק בחלומות הלילה יש אשר יטעם האדם אחד מששים ממנה..."** (ביאליק, ספיח). פרוט בגוף הרשימה.

עוד לא יבש הדיו ואני כפתי מנסה לתאר את הטיסה, וטראה, טקסן עם שני חברים אהובים ומוערכים פוגש בקרקע שלא בדרך הטבע.

מאז ימי מלחמת ההתשה (למעלה מ- 40 שנה) לא כיתתי רגלי ושרכתי דרכי בבתי עלמין יומיים רצוף בפרידה מחברים (במלחמת יום כיפור קיבלתי פטור...).

מי שלא ראה את פניו של שמשון אחרי טיסת "בז" כשהוא מסיר את הקסדה ומסתכל עלינו ממרומי התא לא ראה חיוך של אהבה ושמחה. טסתי עם אלחנן, גם בתעופה הכללית ומספר פעמים בטקסן (פעם אחת כנווט שלו בתחרות ניווט בשרון), אהבת הטיסה, הגאווה בלעשות את זה יפה ונעים, הפגנת הרקע הקיבוצי שלו במהלך הטיסה, זו אהבה, זו שמחה. הייתי עם שניהם (כל אחד בתקופה אחרת) חלק מהשרות הצבאי, טיילתי עם שניהם, התבדחנו בלי סוף (שמשון היה הגדול מכולם בשטח זה), בילינו, עבדנו באותה חברה (שניהם ועבדכם), ועם אלחנן גם "ערקנו" (בהפרש של שנתיים) לחברה אחרת. והמכה קשה וכואבת ומצערת ומעצבנת ומטרידה ומציקה ומנדנדת ומשתלטת, ולמרות הקשיחות גם הראייה מטשטשת ומתערפלת מדי פעם.

אז אספתי עצמי והחלטתי לפרסם בכל זאת את הרשימה המיניאטורית הזו ולו רק בגלל הקטע של ביאליק המובא בסופה.

ידידי המעופפים: ראיתי בשתי הלוויות מספיק אנשים להרבה שנים, אז בבקשה, דחיל ראבאק, למי שהעברית קשה לו, שמרו והישמרו על נפשותיכם!!! טוסו בכיף ובבטחה.

י' כ' ע"י

י'קהר נוי

הקרב על השמים

הקדמה הרהורית

מגיע מצב, לפרקים מותנה בגיל ולפרקים לא, שבו הרצון והיכולת לקבל שינויים ולשוש¹ לקראתם הולכים ומתמעטים. כמו התשוקה ללמוד כל הזמן, גם הרצון לשנות וללמוד לקבל שינויים הוא תכונה מובנית (גנטית?) באדם. 35 שנותי בתחום של ניסויי טיסה לימדוני שיש אנשים שיש להם תשוקת לימוד בלתי פוסקת וישנם אחרים. כאמור לעיל, מגיע מצב בחיים שבו טוב לך עם מה שיש. נואשת מלנהוג בלמבורגיני, וגם החלום להטיס מדי בוקר אקסטרא 300 בסדרה אירובטית נמוג. טוב לך בבית שבו אתה גר, לאשתך ו/או לפילגש כבר התרגלת, המטוס שקנית משרת אותך מעל ומעבר לחלומותיך, וכמו שאמרו בזמנו הגשמים, "40 שנה עומד בניין ההסתדרות אז למה להזיז?!". ואז מגשימים לך חלום של הגשת תוכנית טיסה דרך המחשב, IBS² קוראים לה. פתאום אתה מעדיף את טכניקת הדיבור בטלפון, ואתה מבכר להמתין בטלפון למענה קולי אישי על פני כניסה למחשב וניסיון להיזכר בקוד הכניסה האישי שלך. אבל כמו הסמרטפון, והמולטי שלט בטלוויזיה, וה-GPS ברכב השכור במרכז אמריקה, אתה אוסף את עצמך וקופץ למים שבהם משתכשים הזאטוטים כאילו הם נולדו עם כל הגדג'טים האלה.

הכנת הטיסה - מועד א'

שני חברים יקרים וחשובים בקשו ממני לקפוץ לביקור במצדה באמצע השבוע. רמה סיבירית שפקדה את ארצנו ולוותה בטמפרטורות נמוכות, בשמיים כחולים מכחול (כמו במונטנה ארץ השמיים הכחולים) וברוח צפון מזרחית, פתרו סופית את היסוסיי³. ביום הכי בהיר בשבוע שעבר אכזב את כולנו מצבר המטוס ולא הצלחתי להניע (גם לא באמצעות מצבר חיצוני שהובא לאחר כבוד ע"ג ריקשה...). שברון הלב לא היה גדול לולא הודיעוני ממודיעין טיס שכל הדרום סגור בפעילויות חיל אוויריות ואוכל להגיע למצדה רק בנתיב המכשירים הגבוה וחזרתי ורעננתי את יציאת "אינטרו"⁴ מהרצליה ואת הנתיב הגבוה מעל בן-גוריון למצדה. דחינו את הטיסה בשבוע.

הכנת הטיסה - מועד ב'

יום לפני האירוע הגשתי תוכנית ב-IBS הזכורה לטוב. אחרי ההמתנה ואחרי שהגשתי נקודת התחלה בהרצליה ונקודת סיום במצדה (הפעם ב-VFR⁵ שנוכל ליהנות ממרחבי הנגב המוריקים) קיבלתי. TYONA, SIRNI, BSEMS, GOVERN, BKAMA, TSOKT, TARAD⁶. כמובן שהאישור הגיע במסרון (SMS לאלה שלא התרגלו למילה הנהדרת הזו) בארבע בבוקר והשכמתי משנת הבוקר, אבל מה זה כבר לעומת הגשמת חלום. כפותר תשבצי היגיון אדוק

¹ לשמוח. "יששום מדבר וציה ותגל ערבה ותפרח פחבצלת" (ישעיהו ל"ה, א', ו').

² Integrated Briefing System

³ הלחץ הגבוה האופייני גם הוא לרמה כזו לא נכנס בשיקוליי.

⁴ נקודת דיווח מעל הים שבה ניתן לצאת מהרצליה לנתיבי מכשירים.

⁵ טיסת ראייה, בניגוד לטיסת מכשירים.

⁶ הכוונה היא לנקודות הדיווח הבאות: תל-יונה, נצר סירני, בית שמש, גוברין, בית-קמה, תל-שוקת, תל-ארד.

פענחתי את הקודים (אפילו אהבתי TSOKT לתל שוקת...). שוב חרשתי ונברתי בפרסומי הנוטאמים⁷ השונים ולמעט סגירות של נתיבי האזמי"ם והמסוקים לא ראיתי שום סיבה הגיונית לשלוח אותי להתגרד עם בן-גוריון, ועם תל-נוף. בדרכי לשדה לא התאפקתי וצלצלתי למודיעין טיס. כמנהגם נעניתי באדיבות (זה אמיתי ולא חלילה בציניות), ובבדיקה שעשו נאמר לי שניתן לטוס לאורך החוף אבל צריך לטוס בנתיב "עוקף עזה" או נתיב "כיפת ברזל". קטן עלי.

הטיסה – איפה התוכנית המאושרת ואיפה אנחנו!?

ב-11:10 היינו באוויר. "24 יורה וראשון פעילה"⁸ שלחו אותנו לבית עובד (אחרי שהחליפו את בית-חנן לעיינות, פתאום צונח לי בית עובד) אבל הייתי מוכן. לאחר אשדוד כשעברתי ל"חגב"⁹ באה המהלומה הראשונה. "מצדה סגורה" מודיע לי הבקר. "לא יכול להיות" התבכיינתי, "תאמתי איתם וגם אין כלום בנוטאמים", הוספתי. "מתל שוקת מזרחה הכל סגור בגלל פעילות ח"א" סותם "חגב". אני ממשיך במהירות מסומנת של כ-140 קשר ומנסה לבלוע את רוע הגזירה. "מה אתם אומרים???" פניתי לאורחי המכובדים שממליצים לי לאלתר משהו. "עד מתי סגור?" ניסיתי להרוויח זמן. "עד 13:30" השיבוני. "אתה יכול לתאם לי נחיתה בתימן?" יריתי מהמותן. "אין צורך, נוחתים שם בקריאה עיוורת"¹⁰ חזר הבומרנג. "אז אני ממשיך לתימן" סגרתי את דיון הרדיו שלאחריו קיבלתי "רשאי ניצן, הודיה, רווחה, נועם, בית קמה". מאחר וה-GPS במטוס בתיקון באימפריה הגדולה צריך לנווט... ניצן זה מערבית לניצנים בים, אני מתרגם, ואת זה קצת קשה לראות כי שמי סיביר הכחולים והראות האינסופית הומרו באובך חום מגעיל. את צומת הודיה אני מכיר (הצומת שהכביש שבא מהצפון פיספס את המשכו היורד דרומה בכ-200 מטר, אז קל למצוא אותה) אבל "רווחה" מאיפה בא להם. אצלי במפת עוקף עזה מופיע "עוצם". נזכרתי שפעם נסעתי עם רעייתי בכביש אשקלון פלוגות ועברנו שם ואמרתי לה, עובדת אגף הרווחה, שמצאתי לה מושב מתאים (אני העוסי"ת מאגף הרווחה שגרה ברווחה במושב רווחה...חחח). ומשם הכל ברור.

קריאה עיוורת בתימן, המסלול ריק, ואנחנו נחותים. שדה תימן באמצע השבוע נראה כמו עיר רפאים נטושה. שילמנו 100 ₪, כעסו שלא תאמנו וחיפשנו קפה להרטיב את גרונו הניחר מרוב זיבולים בקשר (חגב, קדם, תימן...). ולא מצאנו, אז התקשרתי לחביב ממנחת מצדה. אחרי ששטחתי את בעיותיי חזר אלי והודיעני שב-12:30 יפתחו את הסגירות. "צריך לצלצל לחגב ב-12:22 לאמת את הפתיחה". חיים קשים... צלצלתי ואישרו לי. "תדווח 2000 מעל לשדה" ביקשו, וקיבלו. המשכנו לבאר שבע ("דווח מעל העיר") לתל שוקת וחזרנו לנתיב הרגיל.

חלפנו את ערד בגובה 4000 ודיווחתי חוצה 2000 בהנמכה מרשימה למינוס 1200 (בלי לנחות על המצדה...טפו, טפו, טפו).

⁷ NOTAM – Notice To Air-Men, פרסומים של מידע רלוונטי לטייסים, כגון סגירות אוויריות.
⁸ הכוונה למטווח 24 שיורה וסוגר את הדרך בים מול פלמחים ומנחת האזמי"ם בראשון פעיל וצריך לפקוח עין כי האגדות מספרות שלפעמים הם חורגים קצת מעל 500 רגל (אני לא מאמין לאגדות...)
⁹ רשת הבקרה האווירית הדרומית.
¹⁰ קריאה עיוורת המתבצעת בשדות ללא מגדל ובקרה בה אתה מדווח מסלול מתוכנן לנחיתה ומדווח בכל שלב את מיקומך בהקפה (כל המטוסים במרחב שומעים ואם למישהו יש מה להגיד, רק אז הוא מתערב).

שתינו קצת תה, דיווחנו טלפונית כנדרש לפני המראה ונתבקשנו לדווח 2000 מעל השדה (קרי, טיפוס של כ-3200 רגל). הלחץ הגבוה האופייני למצדה (מפאת עליית הלחץ עם הירידה בגובה...) שחבר ללחץ הגבוה כתוצאה מהרמה הסיבירית והטמפרטורה הנמוכה שימשו "רוח גבית" לטיפוס. המטוס טיפס בכ-1000 רגל בדקה ללא תנודה נראית לעין של מדי טמפ' המנוע. לכיוון מערב לא ראו יותר מ-5 ק"מ, אבל הראות האנכית הייתה מצוינת. 5 מייל דרומית למצדה לפי ה-DME פנינו לערד ומכאן במסלול המעקפים חזרה להרצליה (לא לפני שביקרנו באגף הרווחה שמחליפה את "עוצם" והודינו לאל ישתבח שמו לעולם ועד בצומת הודיה). בשדה דוב תנועת מטוסים ערה, שמענו שני מטוסים בדרך הלך ועוד שניים בדרך חזור, אולי בגלל שחלפנו במהירות...

המסלול למצדה וחזרה שאורך לי בד"כ כשעה התארך לשעתיים זמן טיסה ועוד כחצי

שעה מיותרת ב"תימן". **כיף לטוס בארץ פקידיםטאן.**

אחרית דבר

גם טיסה שגרתית על מסלול מוכר יכולה בעזרת הבירוקרטים להפוך לנושא לרשימה כתובה. מעבר לכיף של הטיסה ותרגול נחיתות בשדות שונים, גם ההשתלטות על מערכת ה-IBS וגם הוכחת יכולת האלתור ומציאת פתרונות יצירתיים בזמן אמיתי מוסיפים להנאה ולתחושת הסיפוק (בלי לציין 3 נחיתות, שתיים מהן לא מבוקרות, שמצטרפת להנאה מהעובדה שלא נגרמו נזקים נראים לעין למטוס...).

תוספת תרבותית

לא יכולתי שלא להיזכר בקטע המדהים מספורו של ח.נ. ביאליק – "ספיח". והרי לכם ראייה שגם חיים נחמן נטל כנראה חלק בטיסתנו...

*"ופטרט אמא את ידי ואת רגלי - והנה עט אני פורח! חייכט,
פורח אנכי!! כנף רוח אדירה היתה בי פתאם ותלביהני כנזרה ותפריחני
אל תחתית הסבצה ואל ראש המשוכה אשר מסביב לביתנו. איך באתי, או
איך הופאתי אחרי כן לבית אבא - לא אשכח, ואולט טצאה se אותה
טיסה - מי פתי וינסה להסבירה לאחריט? רק בחלואות הליפה יש אשר
יטעט האדט אחד משטיט אמנה - - -" (ספיח, ח.נ. ביאליק).*

י"ז כ"ג

ואנחנו טעמנו "אחד משישים ממנה" במציאות.....

יזקר נוי